

Crítica

La roca (the rock) de Michael Bay

La presó més famosa dels EUA és ara una espècie de monument nacional visitat per turistes. En realitat l'única cosa que trobaran aquests curiosos és una fortificació ruïnosa, però que encara posseeix la seva amenaçadora presència. Un bon dia el General Francis Hummel (Ed Harris) decideix envair la mítica presó acompanyat per un equip i amenaça amb llançar sobre la ciutat de San Francisco coets portadors d'un verí letal que provocaria una catàstrofe de conseqüències terrorífiques. Perquè això no ocorri, Hummel exigeix que el govern pagui indemnitzacions a les famílies dels soldats morts en missions secretes i, per tant, oficialment inexistents. El comando, a més, a pres com a ostatges els turistes que es trobaven visitant l'illa. Dos homes aparentment oposats seran els elegits per entrar a la presó, alliberar els homes i dones retinguts i acabar amb el General i els seus companys: Stanley Goodspeed (Nicholas Cage), un expert en armes biològiques i químiques de l'FBI i Patrick Mason (Sean Connery), un expresidiari que té l'honor de ser l'únic home que aconseguí escapar d'Alcatraz.

Una vegada resumit l'argument d'aquest film, el primer que he de dir és que feia temps que la visió d'una pel·lícula no em provocava tanta indignació. I és que *La Roca* no es salva ni davant l'esperit crític més compassiu i benèvol; una vegada dit això i haver-me quedat ben a ple intentaré explicar al lector la

meva rotunda negació a considerar aquest producte com una obra cinematogràfica.

En quant a la qüestió del guió, és realment sorprenent que una persona tingui l'autèntica incapacitat de no poder escriure un grapat de pàgines amb certa coherència dramàtica. Però el vertader problema és que no es tracta d'un sol guionista sino de tres, i a més el Sean Connery té la barra de dir que la caracterització del seu personatge (Patrick Mason) és pròpia d'ell. Als acusats caldria fer-los una sèrie de preguntes: Quin significat dramàtic té la presentació del personatge de Sean Connery i totes les escenes amb ell dins l'habitació de l'hotel? Quines conseqüències en l'acció dramàtica del film aporta la fugida de Patrick Mason i la seva persecució quan ja sabem que complirà la missió? Què hi pinta dins el film la trobada amb la seva filla?, no troben que és molt casual que Mason es trobi amb la seva filla mentre el persegueix la policia, i després d'haver estat enclòs durant trenta anys; no li sembla, senyor Connery, que el seu perso l'Insero?; i així un llarg etcètera.

De la direcció de Michael Bay podem dir que està al nivell del seu guió i de la resta d'elements que formen part del film. Algú hauria d'aconsellar al senyor Bay que el ritme en una escena d'acció no s'aconsegueix mitjançant la juxtaposició de cent plans per segon. Una cosa és provocar un ritme vibrant, que tingui com a conseqüència una pujada d'adrenalina en l'espectador i l'altra és provocar vòmits per

un mareig general. La resta de seqüències d'acció no responen ni a la més lleugera millora; el director s'encaparra a utilitzar el ralenti en els tirotejos, rematats amb primers plans de cares sofridores, pensant que així pot donar a l'escena un caràcter més dramàtic. Totes aquestes afirmacions encara prenen més força quan ens adonam que aquesta és una de les pel·lícules amb la major quantitat de violència gratuïta que es pugui veure.

Per acabar -i així no avergonyar-me més d'haver anat a veure aquest film- vull parlar de la ideologia que manifesta *The Rock*. Abans de tot he de dir que crec esser una persona que a l'hora de visionar un film em despullo dels prejudicis i de les ideologies; però el que no puc admetre -degut a la forma explícita com es realitza en la pel·lícula- és la forma de justificar les accions terroristes iniciades pel general com si es tractés d'un acte de patriotisme. *The Rock* respira per tots els seus costats un aire feixista, americanista i pro-militarista innaguantable i sense cap tipus de sentit dramàtic, i per defensar-me de possibles acusacions tan sols em cal dir que les pel·lícules de John Ford m'encanten.

The Rock és un film que no es salva de res; la inanitat, l'estupidesa i una fastigosa ideologia barata són uns dels molts (des)qualificatius que li fan justícia. Per tot això condemnam als seus responsables a picar pedra abans de torna a dedicar-se al cinema(?). ❖

Crítica

Belleza robada:
L'estranyesa del retorn

Després de quinze anys d'allunyament de la seva terra, Bertolucci torna al cine italià amb una justificada cautela. *Belleza robada* sorprèn agradablement per la seva gran contenció, tant estètica com ideològica. L'autor de *El conformista* torna als orígens amb una reflexió lírica un tant neoromàntica, i amb una mirada que s'ha tornat prístina després de l'exotisme dels seus darrers grans films, de *L'últim emperador* a *El petit Buda*.

Dos elements constants metaforitzen al llarg d'aquesta nova obra la recerca d'aquesta perspectiva d'estranger que vol adoptar el retornat: el recurs permanent als primers plans, que subratllen el joc de mirades entre Liv Tyler i els seus interlocutors, un heterogeni grup compost majoritàriament per estrangers a Itàlia, i la impressionant bellesa del camp de la Toscana (fotografiada amb una intensitat commovedora per Darius Khondji), la verdadera protagonista d'aquest film amb el qual Bertolucci inaugura en to menor el seu retorn.

Una històrica senzilla serveix de correlat a la proposta de Bertolucci: una al·lota

nord-americana, Lucy Harmond, viatja a Siena amb el doble propòsit de conèixer el seu origen i perdre la virginitat. Els Grayson, antics amics de sa mare, acullen en el seu casal una pintoresca colònia d'artistes estrangers: el poeta Alex Parrish (Jeremy Irons, que el broda), en fase terminal de sida; M. Guillaume, un ancià antiquari cocteuanià (Jean Marais, vellíssim); la periodista Noemi (una esplèndida Stefania Sandrelli) i el patriarca (Donald McCann), un escultor que ha sembrat d'art la bellesa suficient dels camps toscans i que ha de realitzar el retrat de Lucy; tots ells atesos per la matriarcal i inabastable Diana Grayson (Sinead Cusak). Un troç significatiu de la vida d'aquests estrangers liberals, aliens en la seva provisionalitat a la realitat quotidiana del país que habiten i que, per això mateix, vehiculen en la condició de les seves percepcions i dels seus comportaments el balanç un punt irònic que fa Bertolucci amb les restes madures del seu progressisme i de la seva estètica anterior. Entre aquest grup provisional i inestable, en el qual destaca la força humana dels

personatges femenins de tres generacions successives, Lucy aconsegueix mostrar plausiblement el nou esperit individualista de la joventut d'aquest final de segle, amb els seus condicionants i tabús, i enfrontar els seus models al dels juvenils protagonistes de *Novecento*. Amb *Belleza robada* Bertolucci ens força a pensar en el conflictiu procés que du d'una generació educada en la utopia social a una altra en la qual domina una inquietud sexual tan individualista com desconnectada dels referents històrics i socials.

Aquest film em pareix més aviat l'avantsala d'una nova etapa italiana, un mesurat acostament als orígens en què, com a arma retòrica, s'esgrimeix, a la defensiva, l'esclafadora imatge d'una natura autèntica sobre la qual es mou un grup d'éssers sofisticats i aliens, en el fons tan artificials com l'art modern amb què Grayson ornamenta el terreny que rodeja ca seva. Tal vegada configura la metàfora primera del procés uniformador com la nova cultura tracta de despersonalitzar allò que és autèntic. O tal vegada és el contrari: aquest és el risc que correrà Bertolucci en el futur. ❖

- Jeremiah Johnson: ¿On vas, Ben?
- Ben: Al mateix lloc que tu, Jeremiah; no ho sé
Les aventures de Jeremiah Johnson de Sidney Pollack